

KARIS

4.

2016/17

EDITORIÁL

Do mesiaca apríl som skočila, takpovediac, zhurta. Frajerovi som nakázala, aby mi každý víkend kupoval tulipány. Hoci viem, že nie je romantik, tulipány musia byť. Okrem toho som hromadne začala nakupovať sladkosti, veď ja do plaviek zásadne nechudnem.

Najväčším znakom, že jar už opantala aj mňa, je ale postupné ubúdanie financií z môjho bankového účtu, neprekvapivo priamo úmerné počtu ponúk na lacné ubytovanie a letenky. Nesúďte ma, keď ide o knihy a cestovanie tak si neviem pomôcť. Neverím, že sa ani medzi vami nenájde človek mne podobný, a že už teraz nesníva o ďalekých krajinách, belasom mori a exotických drinkoch.

Nuž, milí spolužiaci, ešte to tu pár týždňov musíme vydržať, a ja nepochybujem, že aj vďaka Karisu to čakanie prežijete s úsmevom na tvári.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

✉ magazinekaris@gmail.com

f Karis- the school magazine

📷 magazine_KARIS

Redakcia

Zodpovedný pedagóg:

PhDr. Beáta Makovická

Šéfredaktorka:

Mária Rusnáková

Zástupca šéfredaktorky:

Lucia Magáthová

Prispievatelia v tomto čísle:

Terézia Čviriková, Adela Dujšíková, Lucia Halamová, Ema Humajová, Natália Jurčáková, Katarína Kandriková, Helena Kutnarová, Lucia Magáthová, Nena Mlynáriková, Lucia Mrvová, Jana Niepelová, Vladimír Pekar, Lilly Perryová, Patrícia Rovná

Korektúra:

Helena Galbavá, Kristína Grolmusová, Alexandra Lemonová, Nora Mlynáriková

Propagačný tím:

Katarína Cigániková, Alexandra Danková, Simona Hromadová, Matúš Kasl, Janka Kováčsová, Svetlana Kurucová, Helena Kutnarová, Soňa Lukáčová, Alexandra Špiriaková

Fotografi:

Terézia Jakubíková, Janka Klimeková, Lucia Mrvová, Jana Niepelová

Grafici:

Martin Bažlekov, Terézia Mičková

- 7   Kalendárium
- 10   **Hore, vyššie, do nekonečna**
- 15   N-vecí
- 23   **Letom svetom**
- 32   Nikto učený z neba nespadol, ani športovci
- 41   **Hurá, hurá, dneska je matura**
- 44   #sladkostiforlajf
- 46   **Reviews**

KTORÚ KNIHU BY SI SI V NAJBLIŽŠEJ DOBE RÁD PREČÍTAL?

Jay Asher - Mŕtve dievča neklame

Určite vrelo odporúčam knihu *Mŕtve dievča neklame*, práve som ju dočítala po anglicky a musím uznať, že je úžasná! Myslím si, že by si ju mal prečítať každý, pretože je to kniha opisujúca život, najmä ten stredoškolský, bez príkras a zbytočného zastierania pravdy. Uvedomujeme si, čo do nášho života vnášajú klebety alebo nepochopenie? Nuž, po prečítaní tohto diela to určite zmeníte.

Monika Hammerová, Y1

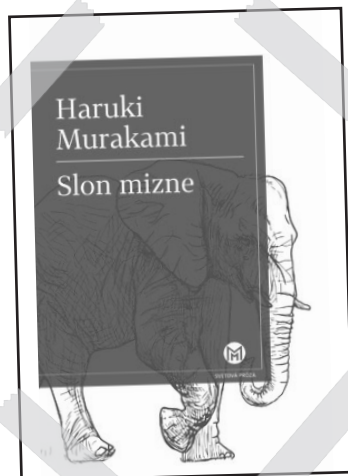
Názov tejto knihy mi najskôr nič nevravel, no po prečítaní popisu mi došlo, že som už o tom počula - a to v traileri na nový netflixový seriál. Upútavka naň ma zaujala natoľko, že by som si knižnú verziu rada prečítala ešte skôr, ako samotný seriál vyjde, aby som potom mohla lamentovať nad tým, ako sa seriál spod originálu vymyká.

Lucia Magáthová, Y3

Haruki Murakami – Slon mizne

Na nového Murakamiho sa teším preto, lebo som k nemu získala dosť očividnú lásku. Keby som si mala vybrať nejakú knihu, bolo by to iba kvôli pokračovaniu série, čo mám doma, a to nie je dobrý dôvod, takže prečo nezačať nejakú novú, nad ktorou sa potom budem zase trápiť, kým ju pozháňam?

Natália Hilbrychtová, Y1

Pavol Vilikovský – Krásna strojvodkyňa, krutá vojvodkyňa

Keďže posudzujem knihy už podľa obalu, táto kniha nebola výnimkou, ale zaujala ma aj názvom, za ktorým sa skrýva veľa záhad. Prvotný nápad knihy sa mi zdá veľmi originálny, a zároveň je to aj možnosť spoznať ďalšieho slovenského spisovateľa, čo nie je nikdy na škodu.

Lucia Magáthová, Y3

Dielo znie a vyzerá netradične: už len tým, že „postava sa vymkne autorovi z rúk“. Keďže sama sa venujem písaniu, dôverne poznám tento problém, kedy nielen postava, ale aj dej občas prestane poslúchať spisovateľa, slová sa píšú samy od seba a nakoniec z toho vznikne niečo úplne iné, ako autor pôvodne zamýšľal. Veľa ľudí neocceňuje neľahkú prácu spisovateľov a nehladá na ťažkosti, ktoré sa vyskytnú pri tvorbe knihy - preto ma teší, že sa našiel niekto, kto ponúka náhľad do zákulisia celého procesu.

Terézia Čviriková, Y4

Juliet Grey - Spoved' Márie Antoinetty

Po prečítaní diela Marie Anttoinetta od rakúskeho prozaika, esejistu a básnika Stefana Zweiga, ktorého tvorbu ovplyvnila psychoanalýza, mi padla do oka kniha od Juliet Grey- Spoved' Márie Antoinetty. Mnohým je známy tragický osud francúzskej kráľovnej po prepuknutí vzbury, omnoho diskutovanejší je ale jej život v Château de Versailles. Je opradený príbehmi o kráľovskom luxuse a jej rozmarnom živote. Avšak nie všetko je čier-no-biele a reflektovanie osobnosti z viacerých uhlov nám dodáva väčšiu odvahu pri tvorení si vlastného úsudku. Veľa sa stratí na ceste medzi tým, čo bolo pochopené a nepovedané, vypovedané a nepochopené. Preto by som opäť siahla po publikácií, ktorá mi priblíži život manželky, matky a osobnosti francúzskej histórie.

Mgr. Zuzana Ďurianová

Boris Filan - Káva od Felliniho

Táto kniha ma zaujala najmä preto, že je napísaná Borisom Filanom, od ktorého som už čítala viaceré diela. Jeho tvorba je zaujímavá a tak troška iná - cestopisy nie sú len obyčajné cestopisy. Zaujal ma takisto popis: „Kniha o neznámych miestach známych miest“, zoznam postáv, ktorý vyvoláva dojem, že Filan oživí históriu a možno aj tým svojim špecifickým spôsobom písania.

Terézia Čviriková, Y4

KALENDÁRIUM

Deň vody

22.3.

Darovanie krvi

22.3.

Sleep day

28.3.

Deň učiteľov

28.3.

Prijímacie skúšky 3.4.

Fashion Revolution Week 24.4.

Who made
my clothes?

Deň Zeme 27.4.

Hodžafest

27.4.

HORE, VYŠŠIE, DO NEKONEČNA

Lezecký krúžok má na našej škole dlhoročnú tradíciu. Všetko sa to začalo sponzorským postavením steny u nás v škole, potom to už išlo samo. Dnes sa táto aktivita teší veľkému úspechu medzi žiakmi všetkých ročníkov GBASu. Vedenia krúžku sa pred nedávnom ujal pán profesor Bartoš a ako správny iniciátor zobral svojich zverencov na súťaž do Ružomberka. Karis bol pri tom a prináša vám rozhovor so súťažiacimi, ako aj kamarátmi, ktorí ich prišli podporiť.

Ako dlho ste sa pripravovali a v čom spočívala vaša príprava na súťaž?

Na miesto konania prišli ako prví Lukáš, Lujza a Janka. Práve Janke vďačíme za odpo-

vede priamo z miesta diania. Súťaž je veľká vec, určite to vyžaduje veľa času navyše na prípravu. Nuž, aspoň že tú školu berú vážne.

LUKÁŠ: Keď mám byť úprimný, tak popri školských povinnostiach som asi štyri mesiace neliezol. Ale v dobrej nálade sa tešíme na lezecké úspechy.

LUJZA: Moja príprava nebola nijako špeciálna. Liezla som vždy, keď sa dalo popri škole. **TIMKO:** Zjedla som dva balíky čipsov a spala som. (smiech) Išli sme si zaliezť do Žiliny, do K2, snažili sme sa skúšať aj niečo nové.

ELIŠKA: Pred súťažou sme chodili častejšie na nulté.

Pán profesor Bartoš môže hrdo prehlásiť, že splnil svoju povinnosť vedúceho.

P. Bartoš: Dlhو som netrénoval, lebo som mal zranenú pätu. Ale bral som študentov do K2, do Zázrivej, v nedeľu sme boli v Belej.

Poznáte svoju konkurenciu? Ako vysoko vidíte svoje šance?

Naše tri ranné vtáčatá sa rozhodne v prázdnej telocvični nenudili.

LUKÓŠ: Konkurenciu tu momentálne nevidím žiadnu, v tom zmysle, že sa tu ešte žiadna nenachádza. Janka: Prišli sme o hodinu skôr a nikto tu nie je.

LUKÓŠ: Hoci konkurenciu nepoznám, nakoľko som v kategórii 18+, môžeme očakávať náročných súperov.

Janka: Chce povedať, že prehrá.

Lujza: Ja poznám dievčatá z nášho lezeckého krúžku. Čo sa nás týka, sme na približne rovnakej úrovni. Bude to o tom, kto bude mať šťastie a kto má dobrý alebo zlý deň.

Eliška: Ja svoje šance vidím veľmi nízko, konkurenciu nepoznám, ale celkom sa teším.

Timka: Nemám veľmi veľké ambície, prišla som si to sem hlavne užiť. Získať nové zážitky a skúsenosti.

S radosťou vám oznamujem, že aspoň niekto mal pred súťažou pozitívny pohľad na svet.

p. Bartoš: Konkurenciu konkrétne nepoznám, iba Lukáša a Tomáša. Keďže viem, ako často Lukáš chodí na lezecký, tak sa ho až tak veľmi neobávam. Tomáš to tiež flákal, takže verím, že nebudem posledný.

Mali ste už príležitosť zaliezť si na danej stene? Čo si myslíte o priestoroch, v ktorých sa nachádza?

LUKÓŠ: Toto je momentálne štvrtá stena, ktorú som videl. Ale vyzerá znamenite, veľká, priestranná. Bodaj by sme aj my mali takú v škole. (žmurk na pána Gombárskeho) Telocvičňa je väčšia, ako máme u nás v škole, zariadenie je staršie, ale o to rozmanitejšie.

Lujza: Ja som tu tiež prvýkrát. Páči sa mi farebnosť steny a tiež šmuhy od leziek. Vyz-

erá to veľmi pekne, umelecky.

p. Bartoš: Na tejto stene som ešte neliezol, no určite si prajem, aby sme takúto mali aj na GBASe.

Pán Gombársky, čo Vy na to?

Na súťaž ste sa rozhodli ísť sami alebo je to na podnet kamarátov?

LUKÓŠ: Keby som sem nechcel ísť, tak tu ani nie som.

Janka: Povedala som mu, aby prišiel, a tak prišiel kvôli mne.

Lujza: A kvôli mne, samozrejme.

Lujza: Iniciatíva prišla od pána profesora Bartoša. Najprv sme boli trošku donútené, aby sme súhlasili, že pôjdeme. Ale po čase sa mi z toho podarilo vyvliecť. Dnes ráno som sa rozhodla, že pôjdem aspoň povzbudiť ostatných do Ružomberka, no a zrazu idem súťažiť.

p. Bartoš: Zhodte to na Domču.

Lujza: Ja už som spomenula vaše meno, je mi ľúto.

Timka: Jasné, že sme tu dobrovoľne. (neistý pohľad na pána Bartoša)

Tak koho to bol vlastne nápad?

p. Bartoš: Je to na podnet Jula, ktorý to tu pomáha organizovať, a Tomáša.

Viete, že vás príde podporiť aj vlastný fanklub? Čo na to hovoríte?

Lujza: Keďže som pôvodne mala byť súčasťou fanklubu, tak o tom viem. Sme radi a vážime si to, aj keď by sme boli radšej, keby sa tej súťaže reálne zúčastnili. Ale aj tak je to od nich milé.

Timka: Kde máte plagáty?

p. Bartoš: Som rád, že všetci členovia lezeckého sa takto navzájom podporujú. Vedel som, že prídete, a ďakujem vám za vašu podporu.

Máte potrebu niekomu niečo odkázať?

p. Bartoš: Nie, radšej nie.

Nuž, veľa šťastia na súťaži!

O 24 hodín neskôr...

Súťaž je už za nami a výsledky sú jasné. Lezci z našej školy sa nemusia vôbec hanbiť, lepšiu reprezentáciu sme si ani nemohli predstaviť. Lujza a Timka sa umiestnili na prvom a druhom mieste vo svojej kategórii. Ako túto akciu zhodnotili naši lezci?

Lujza: Keď sa spätne vrátim ku dňu pred súťažou a uvedomím si, že som sa vtedy nechcela ani zúčastniť, som veľmi rada, že som názor zmenila (že mi názor zmenili). Spoznala som skvelých nových ľudí, zažila som super deň mimo školy so svojimi spolužiakmi, vynikajúco som si zaliezla a dokonca sa mi podarilo aj umiestniť sa. Vôbec účasť na súťaži nelutujem.

Miško: Naš fanklub, ktorý podporoval našich super Gbasákov, pozostával z Janky a mňa. Počas celého turnaja sme všetkých povzbudzovali, objímali, fotili, rozprávali sa a vo finále sme skandovali. Som na všetkých veľmi hrdý!

p. Bartoš: Ulenfeldov pohár vznikol pod záštitou James RK, je to piaty ročník a mňa pozval známy Julo Stančok. Po pár chatoch na FB sme potom zhodnotili, že pozvem aj naše deti z lezeckého. Veľmi sa do toho nehrnuli, ale po nenásilnom presvedčení nakoniec prišli. Myslím si, že sa dostatočne zabavili. Timi a Lujza aj povyhrávali nejaké ceny a my všetci sme nabrali nové skúsenosti. O rok verím, že sa opäť zúčastníme s ešte lepšími úspechmi a viac členmi. Ďakujem všetkým, čo sa

zúčastnili aj chlapi z Jamesu v RK vás pochválili.

A čo Lukáš? Ako si sa popasoval so svojou konkurenciou?

Lukáš: To vieš, vyhrať, prehrať... no nevyhral som.

Ďakujeme p. profesorovi Stanislavovi Bartošovi, Lukášovi Kuhajdovi, Lujze Blahútovej, Timke Sňahničanovej, Eliške Slunečkovej, Janke Uhrinovej a Miškovi Dobrotovi za rozhovor a ešte raz gratulujeme ku skvelým úspechom. Len tak ďalej...Ozaj, čo bude ďalej?

p. Bartoš: Budúcnosť lezeckého krúžku teraz vidím hlavne na skalách. Dúfam, že nám počasie zapraje a decká si vyskúšajú aj túto formu lezenia. Nová súťaž na obzore zatiaľ nie je, ale o rok sa chceme vrátiť na Ulenfeldov pohár a to v hojnejšom počte. Myslím si, že sa tam zabavili a že teda na rok presvedčia aj ďalších.

Čo by podľa vás mohlo k lezeniu prilákať nováčikov?

p. Bartoš: Na lezení je podľa mňa najzaujímavejšia sloboda, ktorú sprostredkováva. Druhá vec je, že to utužuje priateľstvo, keď vás človek istí, musíte mu naozaj veriť, lebo často má v rukách vaše zdravie alebo aj život. Čiže nových lezcov by mohol prilákať intenzívny zážitok spojený s pravým tzv. Hard core priateľstvom.

Kde a kedy vás môžu prípadní záujemcovia zastihnúť?

p. Bartoš: Dvere má u nás otvorený každý a lezieme, ako často sa dá a ako často mám čas. Ja som v škole každé ráno od siedmej, takže ak nie je niečo iné na robote, sme tam. S deckami, čo majú čas a záujem, chodíme aj loziť po vyučovaní a cez víkendy. Takže opakujem, dvere sú tam otvorené.

Ako ste sa vlastne dostali k vedeniu lezeckého krúžku?

p. Bartoš: Tak či tak som tam bol každé lezenie. Mišo Sadloň potom povedal, že keď sa tomu tak venujem, že to môžem prebrať. Tak som do toho šiel.

PS: Ešte by som dodal, že ma teší záujem o daný krúžok a že ma veľmi teší, keď vidím, ako im to ide. Navyše je tam skvelá partia, takže sa to isto oplatí. Chcel by som aj poďakovať ľuďom, čo to založili, a aj tým, čo to viedli do teraz. Urobili kvalitnú prácu a dúfam, že v nastavenom štandarde budem pokračovať.

Pokiaľ vám už teraz behajú v hlave myšlienky o začatí novej lezeckej kariéry, tak viete, na koho sa obrátiť. Možno na budúcej súťaži zažiarite medzi ocenenými práve vaše meno.

ADELA DUJSÍKOVÁ

NA SLOVÍČKO S PÁNOM RIADITEĽOM

Medzi najvýraznejšie novinky na našej škole nepochybne patrí automat na prizemí. Môžete nám prezradiť, kto s nápadom umiestnenia automatu prišiel, prípadne aké aspekty ste pri výbere dodávateľa zvažovali?

Pri výbere dodávateľa prevádzkovateľa školského automatu sme nezvažovali žiadne aspekty, pretože škola neiniciovala ani nemala v pláne umiestniť automat v priestoroch školy. S ponukou prišiel pán Peter Trojčák, konateľ Restart Slovakia s.r.o. s tým, že skúsenosti zo škôl, kde takéto automaty spravujú, sú pozitívne zo strany žiakov aj zamestnancov škôl. Po osobnej obhliadke týchto zariadení na niektorých školách v Martine – ZŠ Mud-

roňova, Evanjelické gymnázium – a zvážením, že automat môže vhodne doplniť služby v tejto oblasti, predovšetkým v čase, keď je školský bufet zatvorený (ráno, poobede, večer ap.) som súhlasil s jeho umiestnením. Rozhodol o tom aj sortiment a ceny, pretože tam, kde sú aspoň dvaja predajcovia, sú cenové relácie pre spotrebiteľov priaznivejšie. No a čo sa týka sortimentu, s majiteľom sme sa rozprávali aj o ponuke miešaných zeleninových a ovocných šalátov. Tie mi tam zatiaľ chýbajú, ale je možné, že o to nie je záujem.

Takže ak máte nejaké nápady, ako vylepšiť niečo v prevádzke automatu, dajte vedieť vedeniu školy alebo žiackej školskej rade.

PÁN RIADITEĽ

N-VECÍ

Štafetu v predstavovaní svojich N-vecí, bez ktorých nemôžu žiť, teraz prebrali druháci. Hoci my by sme bez druhákov žiť nemohli, oni uviedli pri rozhovore všetko možné. V tomto vydaní Karisu Gabika, Barbora, Marína a Kubo priznajú, bez ktorých vecí to nie sú oni.

GABI CHLEBCOVÁ

Cesty vlakom s GBASákmi

Vo vlaku trávim nemálo hodín týždenne, preto som vďačná za každú osobu, knihu alebo pesničku, ktorá mi ten čas spestrí. Našťastie sa vždy ocitám medzi veselými a vtipnými ľuďmi (výhodniarmi), bez ktorých by som na GBASe nevedela fungovať. Tieto cesty sa mi tak stali srdcovou záležitosťou.

Hudba

Niektoré piesne mi pripomínajú krajiny, ľudí alebo počasie, ale počúvam ich kdekoľvek, s kýmkoľvek, keď sneží či svieti slnko. Spájam si ich so spomienkami na určité obdobia, a preto tie skladby naberajú na výnimočnosti. Sú to moje osobné evergreeny, pochádzajúce z repertoárov Radiohead, Oasis alebo Arcade Fire. Také tie kúsky, o ktorých viete, že sa vám budú páčiť aj o päťdesiat rokov.

Tatry

Úplne seriózne, prechádzky v Tatrách sú pre mňa, spolu s pozeraním čiernobielych filmov, nadpriemerne kvalitne strávený čas.cez zimu si síce viem predstaviť aj lepšie lyžiarske destinácie, ale v lete je toto miesto bezkonkurenčné. Z letnej brigády na Štrbskom plese si človek odnesie omnoho viac ako len kvantum vtipov o českých turistoch, to viem z vlastnej skúsenosti. A cesty preplnenou električkou nikdy neboli znesiteľnejšie.

Takú nádheru mať rovno pod nosom je väčšie privilegium, než by ste si mysleli.

Fotenie

Viem lepšie ako nikto iný, že s postupom času niektoré momenty, na ktoré tak rada spomínam, vyblednú. Preto fotím veľa a často – hocičo, na čo nechcem zabudnúť. Aj maličkosti ako západy slnka, aj najmilovane-

jšie osoby v ich najúprimnejších chvíľach. Všetelijakých bizarných fotiek by sa mi v mobile dalo tiež nájsť veľa, ale mne sa všetky páčia a som šťastná, že som mala príležitosť si ich „zapamätať“.

BAŠKA BAČOVÁ

Debatné akcie

Hoci sa kvôli nim radím medzi ľudí s najväčšou absenciou na škole a zažívam extrémne spánkové deprivácie, tento rok sú jedným z hlavných dôvodov, prečo ako tak prežívam. Či už išlo o tréningy, regionálky, alebo zahraničné turnaje, vždy som spoznala veľmi veľa nových ľudí (okrem medzinárodných podujatí, kde som sa ako správny Slováčik bavila maximálne s našou delegáciou), naučila sa kopu nových poznatkov, no hlavne, cítila naozaj veľmi šťastne.

Sociálne siete

Sú pre mňa spásou a prekliatím zároveň. Asi mi je sčasti ľúto, že mi kvôli nim občas unikajú momenty v reálnom svete a často ma za ich nadmerné používanie kritizujú aj kamaráti a rodina. No kvôli tomu, že viem tak trochu viac životov a záleží mi na veľa ľuďoch, s ktorými nemôžem cez týždeň byť, neviem si už bez nich predstaviť život.

Puns&zlý humor

Každý, kto ma pozná, vie, že sa dokážem baviť na tých najabsurdnejších veciach a v najnevhodnejších časoch. Najčastejšie to sú tragické internetové memes, zlé fotky mojich kamarátov v mojom mobile, situácie, v

ktorých som veľmi zúfalá alebo moje vlastné referencie na veci, ktoré nemá nikto iný okrem mňa šancu pochopiť.

Hudba

Napriek tomu, že som veľmi naviazaná na ľudí z môjho okolia a rada s nimi trávim čas, až príliš často sa stáva, že sa cítim vyčerpaná z bytia v spoločnosti. Práve v takých momentoch si zvyknem dať slúchadlá do uší a introvertujem. Objektívne však môžem povedať, že mám celkom zlý vkus. Počúvam všetko od „hipsterčiny“ (Katarzia, Flume..), cez acapellu (Pentatonix) a v poslednej dobe kvôli externým vplyvom aj slovenský rap (Tono S, Nerieš a ďalší, ku ktorým sa verejne odmietam priznať).

Resting bitch face

A na záver, bod, ktorý vystihuje moju osobnosť asi najvýstižnejšie. Niekolko rokov dozadu som svoje „facial expressions“ ešte považovala za nevýhodu a bývala som smutná, keď mi ľudia hovorili, že robím veľmi arogantný, až strašidelný prvý dojem. Už som sa s tým však nejako naučila žiť. Lebo tých ľudí, ktorí stoja za to, neodradí, keď sa na

nich neúmyselne párkrát škaredo pozriem. A tí zvyšní? Desiat ľudí je občas celkom sranda.

MARÍNA HANTÁKOVÁ

Môj foťák

K foteniu som sa dostala približne pred rokom, a to vďaka môjmu ocinovi, vášnivému fotografovi. Tento malý aparátik ma okamžite zaujal a chytil natolko, že bez neho už z domu pomaly nevychádzam. Či idem na krátku prechádzku do prírody, dovolenku alebo dokonca len na rodinnú oslavu, môj foťák mi vždy robí spoločnosť. Často počúvam veci ako: „Mne by sa nechcelo stále pozeráť len do foťáku, veď tam vidíš len kúsok z toho, čo môžeš vidieť v skutočnosti,“ a podobne... No pre mňa je to vo veľa prípadoch naopak. Pohľad do hľadáčika mi umožňuje vidieť veci z úplne inej perspektívy. Niektoré detaily si nemožno všimnúť voľným okom, ale práve prostredníctvom foťáku. Úprimne si užívam každú chvíľku, keď sa ocino dostane do svojho živlu a ja môžem počúvať všetky jeho rady, tipy a triky, ktorými ma v týchto momentoch zavaľuje. Zdedila som po ňom svoj prvý foťák a strážim ho ako oko v hlave. Aj keď je zatiaľ fotenie pre mňa len koníček, snažím sa využívať svoj voľný čas a každú príleži-

tosť na to, aby som sa zlepšila a v budúcnosti sa tomu venovala možno o niečo viac.

Bedminton

Už od malička som bola rodičmi vedená k nejakému športu. Tak ako k foteniu cez ocina, k bedmintonu som sa dostala zase cez maminu, ktorá ho má v zálube už istý čas. Spočiatku som to odmietala, nebavilo ma to a na tréningy som chodila len z povinnosti. Teraz som však rodičom len vďačná, že moje malé tvrdohlavé ja do toho napokon dokopali, pretože tento šport mi veľmi prirástol k srdcu a konečne som našla niečo, čo mi ide a navyše ma to baví. Pri GBAS-e už, bohužiaľ, nemám veľa možností chodiť na tréningy, a preto využívam aspoň víkendy a občas si idem zahrať s maminou alebo si dáme dokonca rodinný turnaj.

Seriály

Pokojne ma považujte za závisláka, na toto

oslovenie som si v domácom prostredí už dávno zvykla. Čo sa týka seriálov, občas ním naozaj som. Je to pre mňa akýsi spôsob odreagovania sa, oddychu a čiastočného úteku od reality a každodenných povinností číhajúcich na každom rohu. Nieкто relaxuje čítaním dobrej knihy, ja dám niekedy prednosť napríklad pár dielom mojich obľúbených Priateľov.

JAKUB MARENČIN

Basketbal

Pred nástupom na gypel som hrával basketbal 5 rokov a spolu s mojím tímom sa nám

podarilo zopár väčších aj menších úspechov. Po nástupe na Gbas som zavesil svoju „kariéru“ na klinec, pretože som už naň nemal viac čas, čo je trochu škoda, keďže tu o baskete píšem ako o veci, bez ktorej nemôžem žiť. Ale aj tak stále rád zjdem pozrieť na zápas alebo si zahrám vonku. V škole ma zachraňujú a zároveň ničia Gombove nulté, kde si môžem aspoň trochu zahrať, a tiež mi dávajú možnosť ráno budiť mojich spolubývajúcich, čo mi vždy rozjasní ráno.

Seriály (a filmy)

Bez prokrastinácie a pozerania seriálov deň pred testom, to nie je pravý GBAS. Vždy si rád pozriem niečo dobré. Mám rád skoro všetko od Rick&Morty až po GoT. Samozrejme, nemôžem pozerat' všetko...ale počkat', vlastne môžem che-che.

Kamaráti

Prejsť Gbas v zdraví by nebolo možné ani bez kamošov, bez ktorých by ma tu asi „dalo“, aj keď niekedy ma dáva aj s nimi. To isté platí aj o mojej rodinke.

Hudba

Svet bez hudby by bol ako svet bez farieb...či nie?

Čokoláda

Milujem čokoládu tak veľmi, že mi už ani nechutí. Trochu klamem, stále mi chutí.

Pizza

Žiadne jedlo nechutí tak človeku, ako dokáže chutiť pizza človeku. Pizza the best, len nie ananás, prosím.

DŽONA NIEPELOVÁ

TVOJA CESTA ZA ÚSPEŠNOU BUDÚCNOŠŤOU ZAČÍNA NA VELTRHU

Mnohí z nás si veľmi dobre uvedomujú, že po ukončení štúdia na gymnáziu nás čaká výška. Rozmach vysokých škôl však spôsobil vznik nových odborov a rozšírenie našich obzorov natolko, že medzi ich enormne veľkým zastúpením sa odrazu nevieme rozhodnúť. Preto pre nás „nerozhodných“ je tu možnosť zúčastniť sa vysokoškolských veľtrhov a dozvedieť sa užitočné informácie o ďalšom štúdiu.

Jedným z najnavštevovanejších veľtrhov je „Study and Career Fair“ konajúci sa v Bratislave, v AEGON ARÉNE, pod záštitou inštitúcie Akadémia and VAPAC. Tento rok to bude 21. ročník veľtrhu, konajúci sa v termíne 10.-12.10.2017.

Prezentované budú slovenské ale aj zah-

raničné univerzity, možnosti jazykových pobytov alebo rôzne výmenné programy. Určite poteší aj vstupné, ktoré je len symbolické 2€. Na veľtrh sa netreba dopredu registrovať, stačí iba prísť a načerpať všetky dôležité informácie.

„Gaudeamus“ je ďalším veľkým veľtrhom konajúcim sa v Brne, Prahe, ale aj na Slovensku v Nitre, kde sa bude konať 28.-29.septembra 2017.

Tu sa zoznámite s takmer všetkými vysokými školami v Českej republike. Prezentované budú prostredníctvom absolventov, ktorí prídu porozprávať o svojich skúsenostiach. Takisto tu nájdete informácie o slovenských a zahraničných školách a ich zoznam v písomnej podobe.

Pripravený pre vás bude aj Poradenský servis

a Testovacie centrum, ktoré ponúka možnosť otestovať svoje predpoklady na štúdium a pomôcť s výberom vhodnej univerzity. Na tento veľtrh je potrebná registrácia s možnosťou 20% zľavy na vstupné.

Známy je taktiež Medzinárodný veľtrh vzdelávania „PRO EDUCO“. Tento veľtrh

sa primárne zameriava na ponuku vzdelávania na Slovensku a v zahraničí ako aj na uplatnenie absolventov na trhu práce. Čaká vás bohatý sprievodný program v podobe workshopov, prednášok, seminárov a konferencií. Miesto konania je Košice a termín 28.-30.11.2017. Nás študentov poteší najmä bezplatný vstup. Ak ste jedni z tých, ktorí sa rozhodli študovať v zahraničí, určite vás zaujme ponuka veľtrhu „DREAM BIG“ zamieraného len na zahraničné univerzity. Je tu možnosť osobne stretnúť zástupcov z Holandska, UK či Dánska alebo Nemecka. Takisto stretnutie absolventov a študentov z univerzít, ktorí sa radi podelia o svoje skúsenosti a zážitky. Tento veľtrh sa už, bohužiaľ, tento rok konal, a to 29.1.2017. Určite však nezmeškajte možnosť zúčastniť sa ho budúci rok.

Aby ste však pred veľtrhom mali aký taký

prehľad, pozrite si databázy univerzít a možno práve tam objavíte tu pravú. Na stránke www.portalvs.sk nájdete databázy vysokých škôl na Slovensku. Stránka má praktický dizajn a členenie podľa toho, či preferujete verejnú, súkromnú či štátnu školu. Ďalšou praktickou stránkou je www.zoznamskol.eu, kde si môžete zvoliť typ štúdia a program VŠ. Vďaka tomu sa vám načítajú len univerzity s typom štúdia, ktoré hľadáte. Výbornou stránkou je tiež www.cvtisr.sk, kde nájdete nielen zoznam univerzít, ale aj praktické informácie o každej z nich.

Príležitostí na získanie informácií o štúdiu je mnoho. Záleží len na vás, ktorú z nich si vyberiete. Na záver želim veľa trpezlivosti s výberom vysokej školy

PATRÍCIA ROVNÁ

PREČO ČÍTAM KNIHY (AJ) OD SLOVARTU

Som knihomol. Definícia tohto slova, ktorá sa mi najviac pozdáva, je „nená-sytný čitateľ.“ Veruže sa to na mňa hodí - priznávam a neospravedlňujem sa. Môžete mi podstrčiť hocičo, čo je dlhšie ako 50 strán a má dej, a ja to prečítam. Keď som sa zamyslela, prečo je tomu tak, prišla som na tieto dôvody:

Môžem čítať vo viacerých jazykoch

Dosť často ma hnevá, ak v knihe nájdem preklep, gramatickú chybu alebo doslova skomoleninu. Aby som sa tomu vyhla, prečítam si radšej originál, a to najmä v angličtine.

Ak nemám chuť, aby sa mi po anglicky aj snívalo, siahnem po knihe preloženej do slovenčiny. Zatiaľ najlepší pocit mi dodávajú knihy práve 25-ročného vydavateľstva Slovart – preklady sú presné, detailné a s minimom chýb.

Obálky zbieram radšej ako oblečenie

Momentálne ma uchvacujú najmä hravé obaly detských knižiek, knižné edície a pôvodné obálky kníh, ktoré dokážu dokonale vystihnúť dej. Viem si tak rýchlo knihu priradiť, spomenúť si na jej dej.

Moje poličky rozhodne nezavajú prázdnotou

teacoffeebooks.tumblr.com

a najbližšie si práve kvôli obálke kúpim *Deti chovateľov slonov* od Peter Høega alebo *Meno ruže* od Umberta Eca.

Prenesiem sa tam, kam by som sa inak nikdy nedostala

Nie som veľmi romantik a svoje detské časy najradšej nevyťahujem na svetlo sveta. Ale... Krásne obálky kníh, hravý príbeh a magickosť postáv ma vedia preniesť do najkrajších krajín, o akých ani nesnímam, a medzi úžasné bytosti, ktoré by som, bohužiaľ, na svete asi nenašla.

Čo ma nenaučí život, naučia ma knihy

I keď by to malo byť naopak, ja na svoje knihy nedám dopustiť. Viem, že tých 200 kúskov mi vždy dalo

niečo do života, ukázalo mi cestu alebo mi tú do školy spríjemnilo. Múdra kniha nemusí byť len slovník, učebnica alebo autobiografia Anny Frankovej. Rovnako ako *Dejepis pre 4. ročník* ma naučil aj *Harry Potter* alebo letná oddychovka *S láskou, Rosie*. Dúfam, že to tak ostane.

S knihou nikdy nie som sama

Raz sa na mňa vykašlú kamaráti, sestry sa mi odšťahujú do vzdialených miest. Kto ma neopustí?

No predsa kniha. Mám ju poruke, keď som smutná, nudím sa, potrebujem sa uvoľniť alebo len zabiť čas v čakárni. Nemusím sa s ňou rozprávať (moja sociálna úzkosť to považuje za najväčší prínos) a nikdy ma nepošle... Kniha je jednoducho najlepší priateľ človeka.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

teacoffeebooks.tumblr.com

WANDERLUST: TOP 5 CITIES YOU HAVE NEVER HEARD OF (BUT SHOULD HAVE)

There are some places that are a 'must-visit' for every travelling enthusiast, such as London, Paris, Dubai or New York. Even those people who are not keen on exploring the Earth do recognise these world's most popular places. Honestly, is there a person who has never seen Big Ben, the Eiffel Tower or the Statue of Liberty, at least in a picture? I don't think so. And even though all of these places are certainly worth visiting, there are lots of others, which are at least equally beautiful, but underrated. In this issue of Karis, we are going to look at top five beautiful towns in Europe you have (probably) never heard of, but surely would like to visit after seeing them.

1 Ferrara, Italy

Ferrara is a city in northern Italy. Appearing

iubilaeummisericordiae.va

for the first time in a document dating back to 753 AD, there's no doubt that history of this town will make hearts of history enthusiasts beat faster. In the 15th and 16th century, Ferrara became the centre for many artists and thinkers of renaissance. It is famous mostly for being surrounded by over nine kilometres of ancient walls, which are (along with those in Lucca) the best preserved renaissance walls in Italy. If you ever find yourself wandering in Ferrara, make sure not to miss out on the chance of seeing its numerous architectonic and tourist gems.

What to see there:

Castello Estense – a renaissance castle with rich history in the centre of Ferrara, whose halls, balconies, passageways, and rooftop terraces are a true must-see.

Cattedrale di San Giorgio (Cathedral of Saint George) – a cathedral included in UNESCO site built in 11th century, stop to see the beautiful Last Judgement carved in the stone.

Museums – there are lots of museums in Ferrara, everybody can find one for themselves. Zoology lovers can visit Museum of Natural History, for archaeology lovers, National Archaeological Museum, Cathedral Museum with precious artistic treasures or many other,

art- and history-focused museums.

Palazzo dei Diamanti – a building with two galleries – the National Gallery on the first floor and impressionistic and later artists' Gallerie d'Arte Moderna e Contemporanea on the second. A basic ticket will cost you 13€ for both galleries.

2 Umeå, Sweden

Umeå is a city in northern Sweden, located on the Ume River. It was elected the European Cultural Capital in 2014. As music enthusiasts might know, Scandinavian countries have always been the home of metal music and Umeå is not an exception – many popular metal bands have been formed here, such as Meshuggah, Hollow or Nocturnal Rites.

What to see there:

Museums (yes, again) – some of the most honorable mentions are Umeå Guitar Museum (where one of the world's largest privately owned collections of guitars is kept; you can also visit an open guitar lesson there), The Women's History Museum (the only one of its kind in Sweden; 700 square metres centred on the struggle of politics, justice and equal-

ity) or Bildmuseet (= The Picture Museum, which is a contemporary arts museum, but also serves as a place for workshops, lectures, concerts and performances to be held here)

Umedalen skulpturpark – a sculpture park opened in 1994 having a permanent collection of 44 sculptures. A great thing is that it is a public park,

therefore it is open 24 hours a day all through the year and there is no entrance fee.

Glödtheta glass studio – you can see the process of blowing glass live and you can also purchase some pieces.

Umeå Jazz Festival – is an annual jazz festival, which usually takes place in October or November in NorrlandOpera. About 30 concerts of both Swedish and international artists are performed. This year is the 50th anniversary of the festival and more details will be available soon.

Älgens Hus – Europe's first tame elk farm; although not directly in Umeå, the 45 minutes-long car ride is worth having the opportunity to see or maybe even touch and feed an elk, isn't it? You can also taste and buy elk cheese there.

3 Segovia, Spain

Segovia is a city in Spain, known mostly for its beautiful architecture. The first documented mention of the city dates back to the Celtic times.

What to see there:

Segovia Cathedral – this Roman Catholic cathedral was built in the 16th century in a late Gothic style at the highest point of the town. To experience the beauty of Spanish Gothic architecture at its finest, the entrance fee will only cost you 7€.

The Alcázar of Segovia – the castle in the old city of Segovia was originally built as a fortress, but has had many functions and now serves as a museum. The price for seeing both castle and the museum is 8€.

The Alcázar Gardens – were built in the late 18th century. Back in times, they used to have both aesthetic and supplying function. A walk through the gardens is a heaven on earth not only for nature lovers.

The old city along with the Aqueduct – a great number of small cafes, restaurants and boutiques in lovely buildings. If you only could choose one thing to see in Segovia, it should definitely be the Aqueduct. It was built in the 1st century AD and is protected by UNESCO.

Churches and monasteries – since Spain is

a catholic country, there is a great number of religious buildings. Their beautiful architecture and rich history might serve as a nice chain of places to go.

4 Kroměříž, Czech Republic

Kroměříž is a Moravian town in the east of the Czech Republic. It was firstly settled in the 7th century, but the first documented mention comes from the 13th century. Although it is not a big town, it is certainly worth visiting – it makes a great one-day trip.

What to see there:

The Kroměříž Castle – it was built in the 15th century; however, due to war it was destroyed. It was rebuilt in the 17th century again in a Baroque style. The castle is a remarkable complex of historic halls,

rooms and libraries. It has a unique musical archive and a picture gallery, which both belong to the most valuable collections of those of their kind in the world.

Podzámecká zahrada – a truly extraordinary romantic park with an enormous amount of verdure, water accessories and small architectural pieces.

Květná zahrada – built in the 17th century in an early Baroque style. It is inspired by geometric style of French gardens, maintaining its typical features. In the middle of the park, there is a rotunda decorated with detailed fresco. There are also greenhouses and fountains.

FORFEST – an international festival of contemporary arts with spiritual orientation, usually held in June.

5 Osijek, Croatia

Osijek is a city in the eastern Croatia located on the river Drava. The earliest recorded

mention dates back to the 12th century; however, firstly it was settled already in the Neolithic times.

What to do there:

International Festival of Croatian Tambura Music – takes place in May; the first festival was organised by the city of Osijek in 1961 and since

then it has been an annual event.

The Church of St Peter and St Paul – a Roman Catholic built in a neo-Gothic style in 1898.

Osijek Summer Nights – these are usually held on the last Friday in June, July and August at different places in the city. The program ranges from plays, concerts, street entertainers to culinary presentations.

Osijek ZOO – the largest ZOO in Croatia situated on the left bank of the river Drava, far away from the noise of the city. The entrance fee is 20 HRK, which is roughly 2.7€.

Ante Starčević Square – the central square of Osijek. The square has an unusual shape of an isosceles right angle triangle. Its beautiful architecture and welcoming atmosphere will make you want to stay there and just wander around for hours.

NENA MLYNÁRIKOVÁ

15 THINGS YOU DON'T NEED TO KNOW

1. The word “run” has 645 different meanings in the English language.
2. All the United States’ flags placed on the Moon are now bleached white due to the Sun’s radiation.
3. When properly sealed in a glass container, honey will not rot and stay edible for thousands of years and longer.
4. “The Alphabet Song”, “Twinkle Twinkle Little Star” and “Baa Ba Black Sheep” all use the same tune, a tune that was written by Mozart.
5. According to Stephen Hawking, the primitive ancestors of the chicken laid the egg that the chicken came from, therefore, the egg came before the chicken.
6. Dora the Explorer’s real name is Dora Marquez.
7. The melody for the American National Anthem is based on an old English drinking song.
8. The Pringles man’s name is actually Julius.
9. US eggs would be illegal in the British supermarkets because they are washed. British eggs are illegal in the US supermarkets because they are unwashed.
10. The liquid inside young coconuts can be used as a substitute for blood plasma.
11. Mosquito repellents don't repel. They hide you. The spray blocks the mosquito's sensors so they don't know you're there.
12. The king of hearts is the only king without a moustache.
13. The plastic things at the end of shoelaces are called aglets.
14. Turtles can breathe through their butts.
15. Rubber bands last longer when refrigerated.

EMA HUMAJOVÁ

10 DÔVODOV, PREČO ÍŠŤ NA TURIECFEST

1. Na svoje si prídu mladí aj starší. Okrem známych kapiel, ako Bod Omylu alebo The Paranoid vystúpia rockeri zo Slobodnej Európy alebo Lucie Bílá s Arakain.

2. Žiadny zo slovenských festivalov nemá tak blízko ako TuriecFest. Uskutoční

sa v martinskom Amfiku 24 a 25. júna.

3. Cena permanentky je taká nízka, že si ju môže dovoliť každý študent. Za 25€ môžeš zažiť oba dni festivalu, za 10€ alebo 17€ za každý samostatne. Vďaka špeciálnej ponuke na našom gymnáziu dokonca zakúpite aj 4+1 permanentku za 100€ (teda jedna je úplne zadarmo).

4. Na TuriecFeste môžeš po prvýkrát stanovať. Starosti s dopravou alebo únavou teda vyriešiš „šlofikom“ počas ktorejkoľvek časti dňa.

5. Tento festival je to správne odštartovanie leta. Vďaka dátumu, ktorý sa blíži ku koncu školského roka, môžeš na chvíľu zabudnúť na testy, a rovnako aj naštartovať svoje telo na ďalšie letné zážitky.

6. Nebudú ťa čakať žiadne davy a tlačence. Ako je už známe z prvých dvoch ročníkov, komorná atmos-

féra festivalu ponúka priestor na hry, pokiaľ s priateľmi aj užitie si každého koncertu bez pocitu a lá „sardinka v konzerve.“

7. Najväčším ťahákom je line-up a atmosféra. Ak to chceš v číslach, tak je to presne 13 kapiel, stovky skvelých ľudí, milión slnečných lúčov a nekonečná dávka dobrej nálady.

8. Lístok je skvelý darček. Ak naznačíš kamošovi, že by si na festival rád šiel, nemusíš zaň dať ani cent. Veď čo poteší viac, ako keď niekto daruje zážitok?

9. Nové miesto konania = nové možnosti.

Po dvoch ročníkoch v Sučanoch sa festival presúva do najbližšieho mesta. Okrem lepšej dostupnosti tak máš poruke aj supermarkety a potraviny alebo kúpalisko.

10. Po lístky nemusíš chodiť ďaleko. Niekedy môžu byť necelý meter od teba. Ak máš o nejaký záujem, kontaktuj ma na maile rusnakovamaria99@gmail.com, alebo ma nájdí v niektorej triede (IV.C, predmety DEJ, FRJ, ANJ5,...).

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

WHEN THE HISTORY REPEATS ITSELF BUT IT DOESN'T

You are walking down the street of a city you have never been to before, your friend says something, you reply. Suddenly you get this weird feeling. I already did this before! But alas, you could not have, because the thing your friend commented on is a surprising news. And you have never even been in this place in your life! Am I a fortune teller? Should I set up a future-predicting business? Will I get visions often? And then, poof –the feeling is gone. So is any hope of your just-planned foolproof business plan.

Almost everybody has met with this before and almost everybody knows what it is. So, what is it?

This phenomenon, which occurs in 60-70% of the human population, is called *déjà vu* – a French term which translates as “already seen”. It is most commonly experienced by young people aged 15 to 25, and its frequency diminishes gradually as one’s years come and go. If the experiences are abnormally frequent, prolonged, or associated with other symptoms like hallucinations, it might, however, be a sign of a neurological or psychiatric illness. Those suffering from epilepsy often have continuous *déjà vu* for hours or days.

A study done in 1940 by a student at the College of the City of New York, Morton Leeds, in which he kept detailed records of his unusually frequent *déjà vu* moments (approximately one per two days), shows that the phenomenon

mostly occurs in everyday settings and its probability to happen increases at times of stress and exhaustion. It has been since concluded from numerous surveys that *déjà vu* is influenced by several factors, such as education, wealth, liberalism of the mind, or even travelling. The increase of these increases also the frequency of the phenomenon.

How does it happen and why? That’s the thing: it cannot be said for sure. As *déjà vu* happens anytime and is gone just as quick as it appeared, and occurs in people with, but also in those without, a medical condition, scientists find it extremely hard to study. As a result, there are many theories and speculations about the how and the why.

Many psychologists have long believed that our brain is just playing with us – by hallucinating. Another theory, which was formed in the late 19th century, says it is double perception: for example, when you glance at something peripherally or superficially, then look at the same thing again in short time,

The opposite of 'deja vu' is called 'jamais vu' meaning not remembering something you always see.

oddlovescompany.com

but now fully aware, and experience déjà vu. Dr Amy Reichelt from the University of New South Wales says: "It is thought that déjà vu could be evoked by a mismatch between the sensory input and memory-recalling output. This theory indicates that the mismatch between knowing an event is new, but it feeling familiar, is because of sensory environmental information is going straight into long term memory." Simply put, there is a communication problem between the short term and long term memory, similar to a circuit break. On the other hand, the research team at the University of St Andrews led by Dr Aki-

ra O'Connor found out that frontal areas of the brain involved in decision-making were active, instead of the areas connected to memories, which had long been the general opinion. They suggest that through the process of déjà vu our memories are being checked for any kind of memory error. This would indicate that the experience of déjà vu is actually a good sign – one which tells us our brain's checking system works well. Then again, Dr Alan Brown and Dr Elizabeth Marsh's research indicates that déjà vu may in fact be caused by a small seizure in the part of the temporal lobe operating the sense of familiarity. Some psychoanalysts believe déjà vu is only a wishful thinking, and there are of course theories about past-

life experiences – the situation feels familiar simply because we did experience it before. All in all, the matter is certainly to be investigated in more depth. In words of Dr Brown: "It's a real puzzle. We don't know what causes it, what triggers it, who has it and who doesn't, and why. We don't even understand why it dissipates with age. But the more we can understand about how this illusion occurs, the more we'll understand our normal memory processes."

Say what you may, I still firmly believe I see the future in my dreams – I surely know that what my friend just said or did, I saw a long

time ago. The tiny fact of my not being able to remember when I dreamt of this must be just the doing of my miserable memory. Anyway, you can come visit me when I purchase an actual magical orb.

sticktwiddlers.com

TERÉZIA ČVIRIKOVÁ

AKO SA BÝVA S LÁSKOU K PRÍRODE

Pred niekoľkými dňami som sa rozhodla preskúmať životné prostredie našich spolužiakov z hľadiska, samozrejme, ekologického. Možností bolo viac a do úvahy prichádzali buď (1) miesta na odpočinok a regeneráciu: pizzeria v neďalekom okolí školy či hostinec pod slovanským stromom, alebo (2) miesta prechodného pobytu. Kvôli strachu z odhalenia toho, čo má zostať utajené, som sa rozhodla pre možnosť číslo 2.

Že som si vybrala správne som vedela hneď pri vchode do budovy. V mojom rozhodnutí ma následne utvrdila obhliadka a rozhovor s niekoľkými rezidentmi. Po dôkladnej analýze som dospela k jednoznačnému záveru: naši spolužiaci nielenže bývajú v príjemnom prostredí v bezprostrednej blízkosti

jeden s druhým, ale svojím spolunažívaním ani neníčia prírodu, práve naopak, pomáhajú ako sa len dá.

Svoje poznatky som zhrnula do troch stručných bodov:

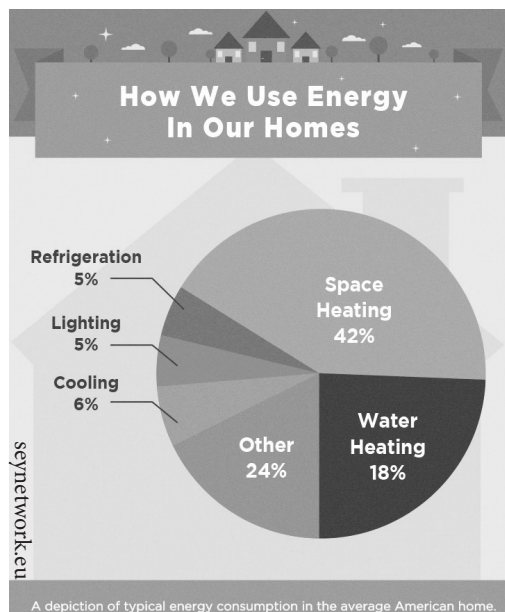
Šetrenie vody – je naozaj pôsobivé, akí úsporní dokážeme byť keď naozaj chceme (alebo musíme). Aby sa nemiňalo priveľa vody, po desiatej hodine sa už hádam nikto neosprchuje, keďže teplá voda je už prezieravo vypnutá.

Šetrenie vody č.2 – pri vchode do kúpeľne som si nevšimla nič nezvyčajné. Bolo to až po podrobnejšom preskúmaní zariadenia, keď som si všimla významne praktické vlastnosti vane. S hĺbkou 20 centimetrov je to priestranný sprchový kút a keďže som si vedomá toho, že kým pri kúpaní sa spotrebujeme priemerne 113 litrov vody, no pri použití podobného sprchového kúta len 90 (samozrejme ak sa nikto neodváža sprchovať sa dlhšie ako 10 minút), nedá mi neoceniť túto skutočnosť zeleným bodom.

Posledné poradím, nie však významom, sú okná vyrobené zo skutočného dreva (žiadne plasty). Skúšku časom ustáli len s malou pomocou občasného prelepenia izolačnou páskou, či inými lepivými materiálmi. Odhliadnuc od ekonomickej náročnosti vykurovania priestoru vybaveného podobným zariadením musím povedať, že oceňujem uprednostnenie prírodných materiálov pred plastom.

A znovu sa dostávame k starému dobrému prísloviu: „Nesúď knihu podľa obalu!“

NATÁLIA JURČÁKOVÁ

NIKTO UČENÝ Z NEBA NESPADOL, ANI ŠPORTOVCI

O vysokoškolskom štúdiu našich absolventov sa dočítate v každom Karise. Avšak popri umeleckých, vedeckých, spoločenských či iných smerovaniach sa nikdy nevyskytli tie športové, a preto túto „dieru“ vyplňame práve teee-raz! a prinášame vám rozhovor s našimi 2 absolventami, Matejom Nosekom a Leškom Nollom, ktorí si vybrali štúdium práve v športových odvetviach, spolu s príbehom p. Gombárskeho, ktorý nesmie chýbať nikde, kde sa spomenie šport.

Môžeš nám v krátkosti predstaviť školu a odbor, ktorý študuješ?

Matej: Študujem na Masarykovej univerzite v Brne, Fakulta sportovních studií, konkrétne odbor Management sportu. Momentálne som študentom denného štúdia prvého ročníka nadväzujúceho magisterského štúdia. Mój odbor je medzifakultné štúdium v spolupráci s Ekonomicko-správnou fakultou Masarykovej univerzity. Stručne

predstaviť takýto odbor nie je jednoduché. V krátkosti povedané ide o vzdelávanie v oblasti managementu, ekonómie, verejnej správy a financií, účtovníctva, práva a marketingu s následným zameraním a špecifikáciou na oblasť športu. Súčasťou tohto študijného programu je aj oblasť spoločenskovedná a kinantropologická.

Lešek: Bakalárske štúdium som absolvoval v Brne na Masarykovej univerzite. Momentálne dokončujem magisterské štúdium na Fakulte telesnej kultúry a Pedagogickej fakulte na Univerzite Palackého v Olomouci. V bakalárskom stupni štúdia boli praktické a teoretické predmety prochádzkovsky pol na pol, čiže zo športovísk sa išlo na semináre z fyziológie, pedagogiky, dejín športu, psychológie športu a pod. Na magistrovi sa tento pomer mení a štúdium sa začne zameriavať na teóriu a didaktiku jednotlivých športov a vzdelávacieho procesu, čiže ako ich učiť, aké metódy a formy používať pri ich výučbe a pod. Zjednodušene povedané, z „ako to mám ja správne robiť“ na „ako to mám druhých naučiť správne robiť“.

P. Gombársky: Univerzita Mateja Bela, Fakulta humanitných vied, katedra telesnej výchovy a športu Banská Bystrica.

Odbor: učiteľstvo telesnej výchovy/trénerská špecializácia atletika
Dĺžka štúdia: štvorročné magisterské štúdium

Mój odbor bol zameraný hlavne na štúdium trénerstva v danej špecializácii (atletika), ktoré malo na-

jväčšiu časovú dotáciu. Z ďalších predmetov to boli v jednotlivých semestroch štúdia: Metodológia vied o športe, Teória a didaktika TV a Š, Biomechanika, Antropomotorika, História telesnej výchovy, športu a olympizmu, Psychológia športu, Fyziológia človeka, Fyziológia telesných cvičení, Anatómia, Manažment športu a z tých praktických, samozrejme, Didaktika športových hier - volejbal, basketbal, hádzaná, futbal, teória a didaktika atletiky, Didaktika ľadového hokeja a krasokorčuľovania, Didaktika plávania, Didaktika úpolových športov, Teória a didaktika športovej gymnastiky, Rytmická gymnastika a tanec, Didaktika netradičných športov a v každom ročníku nejaké predmety spoločného základu, ktoré nás učili byť ľudskými smerom k pedagogickej činnosti a životu ako takému. Určite som asi na nejaký predmet zabudol, ale svoj vysokoškolský index som videl naposledy pred 14-timi rokmi.

Čo ňa viedlo k štúdiu tohto odboru? Prečo si sa preň rozhodol?

Matej: Popravde, takéto otázky dostávam často. „Môžu za to“ také tri pomyselné mílniky. Základy môjho smerovania k štúdiu Mangamentu sportu položili moji rodičia už v detstve, keďže ma viedli ku športu. Futbal som začal hrať, keď som mal šesť rokov, a popri tom som školy reprezentoval aj v ďalších športoch. Druhým mílnikom bolo zranenie kolena – roztrhnutý predný skrížený väz a vystavená „stopka“ mojej sľubne vyvíjajúcej sa futbalovej kariéry. (Mal

som v pláne odísť z Gbasu kvôli futbalovému angažmánu). Tretím dôvodom bolo to, že som chcel zostať pri športe. Keď to aktívne na vysokej úrovni už nešlo, tak som sa našiel v inej sfére. Stručne ide o vzťah ku športu, ľuďom okolo neho a zánietenie pre prácu v ekonomickej oblasti športu. S odstupom času sa mi len potvrdzuje to, čo som vravel od začiatku, že je to môj vysnívaný odbor!

Lešek: Pri rozmýšľaní nad vysokou školou som vedel, že chcem ísť študovať humanitný smer. Ako je teda možné, že zo svojej piatockej meditácie „quo vadis“ som sa rozhodol práve pre pedagogický odbor? K športu som vždy inklinoval a páčila sa mi myšlienka, že by som k nemu mohol neskôr viesť aj iných ľudí. Na spoločenské vedy som prestúpil po prvom ročníku. Kým na začiatku som to bral skôr ako možnosť získať rozhľad v tejto oblasti, postupom času a sledovaním vývoja v našej spoločnosti som si začal uvedomovať jeho dôležitosť a nezastupiteľnú úlohu najmä na stredných školách.

P. Gombársky: Vybral som si školu v Banskej Bystrici, pretože som toto mesto poznal z predošlého štúdia, taktiež aj kvôli tréningovým podmienkam a preto, že daný odbor

bol v tej dobe na univerzite nový (myslím, že bol zaradený do programu výučby v roku 1998). Veril som, že odborní asistenti (vysokoškolskí učitelia), ktorí odbor garantovali, dajú do môjho štúdia maximum, nakoľko sa chceli úrovňou priblížiť Fakulte telesnej výchovy a športu v Bratislave. Tá ako jediná v minulosti poskytovala štúdiom v danom odbore a špecializácii na Slovensku.

Nakoľko máš počas štúdia reálne kontakty so športom?

Matej: V rámci povinných predmetov som mal v každom semestri jeden športový predmet. Boli to basketbal, volejbal, futbal, atletika ale aj gymnastika, plávanie či úpolové športy.

Povinné boli aj kurzy a počas bakalárskeho štúdia to bol kurz lyžovania, cykloturistický a kurz vodných športov – splavovanie. Na tie sa nezabúda ;) V porovnaní s ostatnými odbormi je to menej, ale stále je možnosť voliteľných predmetov. Ja som sa nepriamo vďaka štúdiu dostal k športu, ktorý sa volá Headis. Bol som prvým Slovákom, ktorý ho začal hrať. Tým chcem len povedať, že príležitosti je v Brne nesčítateľné množstvo.

Lešek: Ja som od strednej školy aktívne hral volejbal a tomu som zostal verný aj po pri univerzite. Na škole sme mali mnoho športových predmetov (plávanie, basketbal, atletika, gymnastika). Každý má toho športu mimo školy, koľko sám chce. Mal som spolužiakov reprezentantov či dokonca olympijských účastníkov, ktorí stíhali študovať, a na strane druhej spolužiakov, ktorí so športom po príchode na univerzitu prestali.

Aké majú absolventi uplatnenie v SR/ČR? Chcel by si tu zostať alebo sa budeš orientovať skôr na zahraničie?

Matej: Môj osobný názor je taký, že uplatnenie absolventov je také ľahké/ťažké, ako si ho sami študenti/absolventi pripravia počas štúdia. V zameraní na seba a na odbor, ktorý študujem, je to určite tak. V rámci odbornej praxe, ktorú máme ako povinný predmet, človek môže nadviazať kontakty, ukázať svoj potenciál a kvality, získať skúsenosti. Záleží na tom, ako sa k tomu postaví. Ja som začal s dobrovoľníctvom na rôznych športových udalostiach, organizáciou turnajov, napr. už aj na Gbase. Príklad, praxoval som pre asociáciu firemných športov, boli so mnou nadmieru spokojní, získal som odporúčenia, skúsenosti a kontakty a taktiež ponuku na prácu. Je to o snahe a chcení človeka už počas štúdia.

Lešek: Fakulta telesnej kultúry ponúka na výber z viacerých odborov. Od získania na-

vyšších licencií pre trénerov jednotlivých športov, cez učiteľov telesnej výchovy v kombinácii s iným odborom alebo učiteľov aplikovaných pohybových aktivít, t.j. zameraných na prácu s hendikepovanými alebo žiakmi so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, až po netradičný odbor rekreológia, ktorého náplňou je tvorba voľnočasových aktivít a organizácia pohybovej rekreácie. Uplatnenie študentov môže byť rôznorodé závisiace na ich osobných kvalitách, motívácií a špecializácií. Od trénerov alebo športových manažérov v amatérskych či profesionálnych kluboch, cez učiteľov na základných a stredných školách, až po organizátorov športových podujatí, kurzov, team-buildingových akcií a pod.

A čo platové ohodnotenie- atraktívne alebo nie? Alebo to pre teba nie je dôležité?

Matej: Platové ohodnotenie nie je to, na čo sa momentálne pozerám. Netvrdím, že je pre mňa nepodstatné, ale zameriavam sa hlavne na prípravu seba ako budúceho absolventa, tak ako som spomínal v odpovedi predtým. Samozrejme, atraktívne je podľa kvalít, skúseností atď.

Lešek: (Smiech) Všeobecne sa vie (iba vláda

a ministerstvo školstva sa tvária, že nie), že finančné ohodnotenie pedagógov na základných a stredných školách v pomere k vykonávanej práci je nedostačujúce. Je zrejmé, že za štúdiom učiteľského smeru nemôžete sledovať finančné motívy.

Ako vidíš seba o 10 rokov? Chceš sa na 100% venovať tomu, čo študuješ?

Matej: 10 rokov je taká doba, že na to nedokážem odpovedať. Určite sa chcem venovať tomu, čo študujem, a mám k tomu podľa mňa pomaly nasmerované.

Lešek: Po ukončení štúdia by som rád vycestoval do zahraničia, zlepšil svoju jazykovú vybavenosť a získal skúsenosti, ktoré by som v budúcnosti mohol uplatniť vo svojej práci.

Myslíte si, že sa štúdium športových odborov zmenilo v porovnaní s tým, keď ste študovali vy?

P. Gombársky: Zmenilo sa určite, keďže dnes sa študenti prihlasujú najprv na bakalárske štúdium a po ukončení na magisterské, zmenil sa možno výber a typ predmetov (doba je modernejšia a aj športy sa menia) a určite systém hodnotenia. Ja osobne si ešte pamätám zápočty a známky vo vysokoškolskom indexe, teraz je to kreditový systém a o tom vám povedať veľa neviem. A čo sa týka kvality?. Neviem a ani nie som kompetentný odpovedať na túto otázku. Šport milujem, a preto som si štúdium tohto typu vybral. Nie som z tých, ktorí chceli/chcú mať ukončené len jednoduché vysokoškolské vzdelanie. To je problém osoby, ktorá tak rozmýšľa, a systému, ktorý dovoli získať takého vzdelanie. Každopádne nie je to len problém TV a športu !!!

DŽONA NIEPELOVÁ

INTERNÁTNE SVEDECTVO

Všade je tma až na hmlisté svetlo vchádzajúce do miestnosti cez mliečne sklo dvier, ktoré už teda majú svoju históriu. Svetlo je jemné, priam intímne. Mení svoje farebné odlesky, takže dnes oproti vysielajú nejaký film. Ostatní okolo mňa ale dávno spia. Viem to podľa toho, že veľmi vzácne ticho sa zmenilo na zmes vzdychov, cukaní a výzganí postelí. Ja som svoju polohu ešte nenašla. Ak si ľahnem na pravý bok, svetlo od vedľa mi bude svietiť priamo do tváre. Na opačnej strane to tiež nie je o nič lepšie – tam zas pravidelne bliká nabíjajúci sa mobil. Ľahnem si na chrbát a risknem kŕče v nohe o štvrté ráno?

Moje myšlienky preruší čierna šmuha, čo sa za dverami objavila. To prichádza on. Rýchlo sa snažím niečo vymyslieť. Mám ho pozdraviť, len tak naňho zazeráť alebo sa tváriť, že spím? Zo svojich skúseností sa nikdy nepoučím, a preto si vyberám tretiu možnosť. Ľahnem si na pravý bok, lebo to je strana, kde sa mi zaspáva najľahšie. Nie som si istá, či vie moje meno, ale túto drobnosť mohol za tie roky odsledovať, takže nechcem nič nechávať na náhodu.

Gymnasticky vystrčím svoju pravú nohu horizontálne s podložkou, v panike uložím ruky do stabilizovanej polohy a práve v tej chvíli sa dvere s vrznutím pootvoria trochu, potom viac, a ešte viac a najviac, až som celá pohltená žiarou z chodby. Musím povedať, že takto som si svoju výstavnú chvíľku slávy pod svetlami reflektorov nepre-

dstavovala. Nevrávi nič, len sa obzerá ako strážny pes. Hľadá, kde som spravila chybu. Keby som nemala otvorené oči, ospravedlnil by mi aj tú napnutú špičku. Zas si to pokazila, Lucia! Keď odíde, vydýchnem si a sľubujem vám, že nabudúce to uhrám lepšie.

Za celý ten čas, čo bývam na internáte, som si na Nočníkove návštevy ešte nezvykla. A keby len na tie! Nezvykla som si na mnoho vecí, no celá táto skúsenosť ma naučila trpezlivosti a tolerancii (variť, žiať, stále neviem). Keď som do Priekopy prichádzala, predstavovala som si to inak. Na jednej strane tu boli filmy z prostredia amerických gréckych uličiek, kde internáty predstavovali ružové komnaty polepené fotkami a minivlajočkami s názvami školy. Do toho, GBA...tu sa tieto pokriky nikdy nenosili. Pod baldachýnmi spávali najlepšie kamarátky, čo sa celé dni chichotali a chodili sa učiť do knižnice. Presne tak to vyzeralo aj na univerzite v Simsovi. Až neskôr som zistila, že aj táto simulácia života je nepravdivá a ani motherlode v realite nefunguje.

Na druhej strane tu boli spomienky mojej mamy ešte z čias dávno socialistických. Často

mi rozpráva o tvrdom režime na jej internáte, za ktorý by sa nehanbil ani Kim Čong un. Žiadne vychádzky, plné kasne kompótov, prísna kontrola osobných vecí. Jedinou dobrou vecou bolo, že dostávali peniaze za dobré správanie a známky. Keby som mala 10 korún československých za každú jednotku, čo som kedy dostala, na internáte už nebývam. Moja mama ešte s radosťou spomína aj na veľmi obľúbené štvrtkové „didžiny“. Tie u nás chvalabohu nie sú, ale možno práve preto nepoznám ani ľudí, čo bývajú hen cez chodbu.

Moje ráno začína vypínaním budíka. Raz, dvakrát, niekedy aj štyrikrát. Instagram skontrolovať už nestíham, to býva zvyčajne náplňou nultých. Odkryjem sa spod paplóna, no keď ucítim ten chlad, vrátim ho späť. Filozofujem nad tým, či sa dnes predsa len oplatí ísť do školy skôr, a či vôbec. Po opýtaní sa, že čo by spravila Beyoncé, vyskočím z postele. To, či bude voľný záchod alebo kúpeľňa, vám nikto negarantuje. Môžete zaklopať, keďže sa tam skoro nonstop svieti, môžete pobeťovať po chodbe, aby ste človeka, vykonávajúceho potrebu, znervóznil, alebo to môžete

aj vzdať. Záchody sú aj v škole. Raňajkovať by som stihala, ale to by som musela byť v stávaní svižnejšia, a to sa dosiaľ ešte nestalo. Keď sa vrátim do izby, vidím, že moja spolubývajúca je už preč, tak ma zachváti panika. Na make-up dnes čas nie je, ale prežijem to. Aspoň dnes nebudem musieť odháňať zástupy mojich nápadníkov – nedovídim na ich

koniec (žiaľ ani na začiatok).

Pri prihlasovaní sa na internát som dostala informáciu, že ich pýchou je krátka vzdialenosť do školy. Preto sa chodievajú bývať na internáty. Toto sa však skôr vzťahuje na „dopravakov“, ktorí len zídu pár poschodí dole. Trmáčať sa v tme po nebezpečných vrútockých uliciach nie je také ľahké. Ráno je môj krok veľmi rezký, aby som predbehla skupiny druhákov chodiacich vždy spolu, piati vedľa seba. Zastavujem len pri uličkách, z ktorých z ničoho nič vyrazí auto. Ak mi trvá prísť na stanicu 3 pesničky, bol to šťastný deň. Šťastnejší je, pokiaľ vlak nemešká a je na svojom zvyčajnom nástupišti. Na tom ale nie je len vtedy, keď mám neskutočne ťažký kufor. Vtedy treba prejsť tromi schodiskami, prebehnúť dráhu sťa víťazím v Spartan Race-i a dobýjam Takešihho hrad.

Naspäť je to vždy jednoduchšie. Preplazím sa cez tabakové doupě tvorené ľuďmi, čo musia ísť na jednu hneď, ako sa otvoria automatické dvere pre nich pomalého sa pohybujúceho Regiojetu. Vlastne, už len IC rýchlika. Po ceste preberáme, či nám dnes treba ísť do obchodu. To závisí od toho, aké luxusné menu

máme na večeru nachystané. V bitke Lidl verzus Tesco často vyhráva Coop Jednota, lebo je o pár centimetrov bližšie. Nie je tam síce vždy to, čo potrebujeme, ale naše kľby sa potrebujú šetriť na blížiacu sa starobu.

Keď vyjdem z obchodu, je znovu tma. Vyzerá to tak, že dnes znova behať nepôjdem. Nevadí aj zajtra je deň. Oddych je tiež dôležitý. Mozog potrebuje pauzu predtým, ako začne nasávať nové vedomosti. Slová mojej triednej učiteľky zo základnej, nie mojej. Ale myslím si, že s ňou súhlasím. Avšak, čas po príchode zo školy popiera teóriu relativity, keďže beží rýchlejšie, ako by mal. To ja by som mala začať bežať rýchlejšie alebo aspoň pomaly – jednoducho bežať. No ja len sedím, a nerobím nič. Na čaj o piatej (bez čaju) vojde do izby vychovávateľka. Dlhú som ju nepoznala po mene, lebo sa mi vlastne nikdy nepredstavila, tak som ju volala podľa jej emailu. Pre mňa to vždy bola Adrika. Už aj pre vás.

Ak je pondelok, Adrika sa opýta, čo sme robili cez víkend, a ja odpoviem, že nič. Pousmeje sa nad tým, no ja sa už neusmievam. Ak je štvrtok, Adrika sa opýta, kto bude dnes upravovať. Vzťah: jeden za všetkých, všetci za jedného u nás vtedy platí len polovične, keďže to buď nespraví nik, alebo ja za všetkých. Nestážujem sa. Ja prášim koberce ako drak. To všetci predsa vedia. Ani sa nenazdám a je čas na spánok. Robím si srandu! Ešte večera. Spoločenská udalosť. O šiestej tradične zoz-

bieram partiu gurmánov a ideme. Zelené svetlo snímača mi signalizuje, že dnes (zatiaľ možno) neumriem hladom. Neviem, ako je to možné, ale po zjedení večere som vždy ešte viac hladná. Keď si konečne spomeniem, čo všetko mám spraviť na zajtra, tak na to aj zabudnem. To však predbieham udalosti. Alebo aj nie? Keď sa vrátim z večere (plus mínus), na kúpanie je už rad ako v Tuzexe na Cocacolu, ktorá má reklamu na

ticho. Ak ste šťastlivci ako ja, ujde sa vám aj studená voda. Aj tak som sa chcela pridať k Ladovým medvedom, toto je len slabší tréning. Večer sú už moje spolubývajúce v posteli a netreba im nič robiť. Čo robia celý deň, ak nie sme spolu?

Možno sa vedia efektívnejšie učiť. To už pozerám každé video na tému správneho študovania. Potom sa väčšinou na YouTube zamotám, až pokiaľ si nepoviem, že už som každé video sveta videla. Rýchlo vyplňujem úlohy, píšem eseje, čítam učebnice.

Učenie sa neskoro večer nebude asi moja vec. Musím sa učiť ráno. Pôjdem znova na nultú? Nie! Pôjdem na mínus prvú, mínus druhú – postojím aj pred školou. Spánok je pre slabochov, treba mať trochu optimizmu. Keďže je už pokročilý čas (v telke už vysielajú programy nie pre deti), s Nočníkom sa stretávam zoči-voči. Netreba sa na nič hrať, dnes som hore. Dnes ma ten šibal neprekabáti. Moja nočná rutina je ťahavo dlhá, čo je ovplyvnené aj tým, čo práve so spolubývajúcimi riešime. Mohla by som vám o našich rozhovoroch povedať viac, ale ako pravá GBASáčka ani ja nemám čas. Zajtra sa idem predsa učiť, dobyť svet a spáliť 10 000 kalórií. *žmurk žmurk*

LUCIA MAGÁTHOVÁ

POZVÁNKA NA VÝSTAVU FOTOGRAFA EUGENA LAZIŠŤANA

Eugen Lazišťan pochádzal z Hriňovej v okrese Zvolen, kde sa 8. marca 1917 narodil. Na vojenčine v rokoch 1940-1942 sa vyučil fotografom.

Celý svoj tvorivý život zasvätil mestu Martin, kde pracoval najprv ako fotoreportér, neskôr redaktor v Matici slovenskej. Najvýraznejšie sa zapísal vo vydavateľstve Osveta v Martine, kde pôsobil ako vedúci redaktor obrazových publikácií a edičných radov, ktorými si martinská Osveta získala povest špeciálneho editora.

Spolupracoval s mnohými osobnosťami českej a slovenskej fotografie, bol dokumentaristom Slovenského národného múzea v Martine a výrazne prispel k vybudovaniu

Múzea Karola Plicku v Blatnici.

Zomrel 6. januára 2006 v Sučanoch pri Martine.

<http://www.teraz.sk/kultura/fotograf-eugen-lazistan-krajina/174612-clanok.html>

Inšpiratívny život Eugena Lazišťana a podnet jednej z najumeleckejšie založených žien, pani profesorky Makovickej, nás inšpirovali navštíviť Základnú školu SNP v Sučanoch. Stalo sa tak, pretože 8. marca 2017 si obec pripomenula sté výročie narodenia tohto majstra. Na jeho počesť v škole zriadili dokonca pamätnú izbu.

Prvotný dojem po vstupe do školy bol, prapovediac, rozpačitý. Ničím výnimočné

biele školské dvere, na nich ružová cedulka hlásajúca „Pamätná izba Eugena Lazišťana“ sa do značnej miery líšili od mojich očakávaní. Avšak aj v tomto prípade platilo staré známe „nesúď knihu podľa obalu“.

Ako nadšenkyňa fotografie ma následná detailnejšia prehliadka izby veľmi poteši-

la. Dvere totižto oddeľovali náš farebný svet od mora čiernobiela. Na stenách boli desiatky fotografií zameraných najmä na slovenskú krajinu, ľudovú architektúru, odev, zvyky i historické zábery zo Sučian, všetky s krátkym popisom. Osobne ma najviac ohúrili fotografie s prírodnými motívmi, dokazujúcimi krásu slovenských končiarov a panskej prírody.

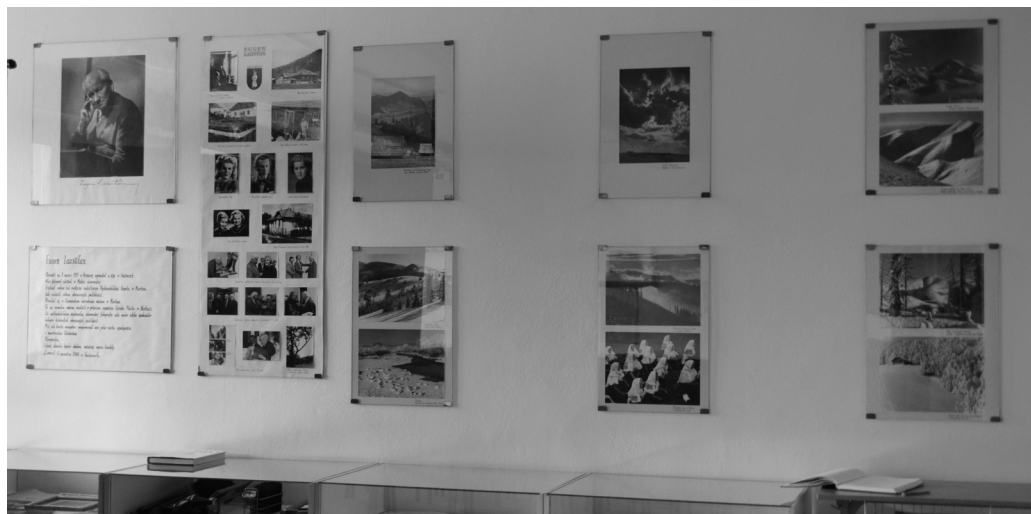
Fotografie však neboli jediné, pri čom

podskočí srdce každého, kto má aspoň malý vzťah k tomtomu druhu umenia. V presklených vitrínach sa nachádzali autentické fotoaparáty, osvetlenia, orezávač fotografií a mnohé ďalšie nástroje, používané pri vtedajšej retuši. Na jednom mieste bolo taktiež pár vydatených malieb, z ktorých bolo jasné, že u pána Lazišťana

sa fotografický talent snúbil s maliarskym.

Návšteva základnej školy zanechala vo mne hlboký dojem, ktorý sa len tak nevytratí. Ak máte chvíľu pred odchodom vlaku, alebo len neviete, ako by ste strávili popoludnie, rozhodne kontaktujte vedenie školy a dohodnite sa na návšteve. Neolutujete.

LUCIA MRVOVÁ

HURÁ, HURÁ, DNESKA JE MATURA

Počúvame o nej prakticky od detstva, trasieme sa pri historkách našich starších kamarátov a upokojujeme sa slovami, že to „dali“ aj horší... Vážaný čitateľ, toto sú nefalšované reakcie štvrtákov, ktorý 14. a 15. marca prešli prvou skúškou dospelosti.

PRÍPRAVA

Na tom, že príprava je základ sa s učiteľmi zhodla aj Adka: „V prvom rade si myslím, že mi pomohlo, že som venovala čas robeniu cvičných testov a povedala si, že sa nemusím stresovať.“

K príprave samozrejme patrí aj dostatočné množstvo čokolády. Nič ti neutlmí nervy po náročnom dni lepšie, ako kúsok tejto sladkej pochutiny: „Angličtina mala svoje muchy, ale čokoláda, našťastie, napraví všetko.“ (Sveťa)

Pripraviť sa treba aj na prekvapenia - nepríjemné: „Časť Use of English bola nezvyčajne krátka a jednoduchá. Na druhej strane som bola nespokojná s časťou Listening, počas ktorej som mala problém určité informácie zachytiť.“ (Grétko), ale aj príjemné: „Môj pokoj bol práve to, čo ma prekvapilo najviac.“

PLÁNOVANIE ČASU

Možno to znie nereálne, aby si človek čokoľvek plánoval v tak vypätej situácii ako je prvá maturita, ale čas tu hrá hlavnú rolu. Niekto ho má málo: „Na angličtinu by som potrebovala viac času alebo skôr aspoň jednu prestávku, keďže to bolo dlhé a vyčerpávajúce.“ (Veronika) a niekto veľa: „Musím povedať, že na všetko bolo času dosť.“ (Adka) Základným pravidlom zvyčajne býva, čo nevieš – preskoč, na záver sa k tomu môžeš

ešte vrátiť.

Samozrejme, sú veci, ktoré sa nedajú predvídať ako napríklad, či bude test jeden z tých ľahších, či sadne téma na sloh a podobne. Veľa určite urobí aj to, ako sa človek vyspí. Potom už len treba dúfať, že vás namotivuje aspoň učiteľ.

„Maturitný stres som pocítila len minimálne aj vďaka nášmu administrátorovi, pánovi Záborskému, ktorý nás celý čas povzbudzoval.“ (Sveťa)

A na záver ešte pár slov na povzbudenie:

„Napriek predčasnému strachu mi celá maturita pripadala len ako nejaký väčší final test. Dokonca aj najobávanejšie témy na sloh zo slovenčiny boli celkom dobré.“ – Sveťa

„Nemôžem povedať, že by ma niečo veľmi prekvapilo, vo všeobecnosti som sa cítila celkom pripravená.“ – Veronika

„Ja si myslím, že test zo slovenčiny bol v pohode. Každý rok vieme, že máme čakať skôr testovanie výnimiek ako reálne znalosti jazyka.“ – Valentína

„Témy na sloh zo slovenčiny boli podľa môjho názoru super, verím, že sa aj ostatným dalo na nich využiť ich kreativitu a fantáziu.“

– Adka

HELENA KUTNAROVÁ

THE STORY OF OUR LIF... MATURITA

The whole time that people talk about Maturita before you actually get to do it, you don't really know what to think about it. It seems scary and hard and you should really do your best, otherwise, it's going to ruin your life forever. I mean, this may be true for some, but for most people, it just comes and goes. The first time you realise you're actually doing it is at the beginning of the 4th year. Still, it is but a distant something that you can't really grasp. Then, if you were lucky enough and have chosen LJS as one of your subjects, very soon you will realise you actually know nothing. If you were lucky enough to have chosen SAJ as well, the realisation of 3 years of not preparing for the C1 level (not even men-

tioning the essays) will make you want to ask a refund for the past 3 years of your life. But this all somehow passes and suddenly it is 2 weeks

before the actual thing! You make your last frantic effort to buy/get your hands on some of the books which are supposed to prepare you for your Maturita and since it is too late to read through all of it, maybe banging it against your head might help (feel free to try, but only at your own risk... or hey, maybe you'll be the first one to have succeeded with it).

The D-Day – coming to school, realising you've forgotten even the little you'd managed to learn. Half an hour before, schoolmates are going crazy trying to fit into their short-term memory as much information as they can in 10 minutes. This needs earphones.

5 minutes before and I'm starting to feel the tension – chocolate is the way; last bits of energy intake (Because having it on the desk would obviously somehow help us with um... cheating? Probably the right answers baked in the chocolate bars...).

Getting the test, having the time to go through it... the first realisation: nope, this is the exact opposite of what I had hoped it would be. The last sigh, alright then, let's get over it.

Halfway through - I'm falling asleep hard, wishing to have one single bar of chocolate on the desk; getting through the last text, hoping that my hand knows what it's doing. That's it! It's done! Nothing matters anymore. I will not have to go through this ever again! Hopefully...?

LUCIA HALAMOVÁ

#SLADKOSTIFORLAJF

Nočné nájazdy na poličku so sladkosťami alebo akékoľvek zajedávanie buena milkou (áno, Vlado naráža na mňa) sú činnosti, ktorých sa dokáže vzdať len málokto. Dobrých sladkostí nie je nikdy dosť, problémom

však je, že tých pár gramov častokrát stojí celý majetok. Máme riešenie! Urobte si vlastné. Na vybudovanie svojej domácej Charlieho továrne na čokoládu nepotrebuje zlatú vstupenku. Stačí dobre vymastený plech, pár hrstí orieškov a kilá kokosu!

Raffaello

Potrebuje:

250g masla
4 tortové oplátky
200g sušeného mlieka
200g práškového cukru
50ml teplej vody
1 balenie mandlí
Strúhaný kokos na obalovanie

Postup:

Tortové oplátky rozdrvíme, pridáme zmäknuté maslo, sušené mlieko a práškový cukor. Prímiešame 50 ml vody a vymiešame tuhšie cesto, z ktorého sa budú dať tvarovať guľky. Podľa potreby pridáme ešte vodu.

Z cesta formujeme vlhkými rukami guľky. Do každého dáme mandľu a guľku obalíme v kokose. Dáme vychladieť.

RACHEAL TEMITOPE
IJISESAN PERRYOVÁ
A VLADKO PEKAR

Domáce BOUNTY

Potrebuje:

1 šálku kondenzovaného
mlieka
3 šálky strúhaného kokosu
200g mliečnej čokolády

Postup:

Kokos a kondenzované mlieko zmiešame. Z hmoty vytvoríme malé obdĺžničky, ktoré ukladáme na papierom vystlaný plech. Plech potom vložíme na 20 minút do mrazničky.

Čokoládu roztopíme vo vodnom kúpeli. Postupne v nej obalujeme naše kokosové obdĺžniky. Necháme čokoládu stuhnúť a môžeme podávať.

Kokosovo-čokoládove tyčinky

Potrebuje:

1 šálku vlašských orechov	4 lyžice kaka
2 šálky strúhaného kokosu	2 polievkové lyžice medu
½ šálky datlí	1 polievková lyžica kokosového oleja (mandle)

Postup:

Sušené datle namočíme na pár hodín do vody.

Datle scedíme, pridáme orechy a kokos a rozmixujeme. Pridáme kakao, med a olej a znovu mixujeme. Na záver môžeme pridať mandle. Do pripravenej formy vyloženej papierom na pečenie natlačíme hmotu. Odložíme na chvíľu do chladničky.

Nakoniec rozkrájame na malé obdĺžniky.

REVIEWS

Books

HARLAN COBEN: SIX YEARS

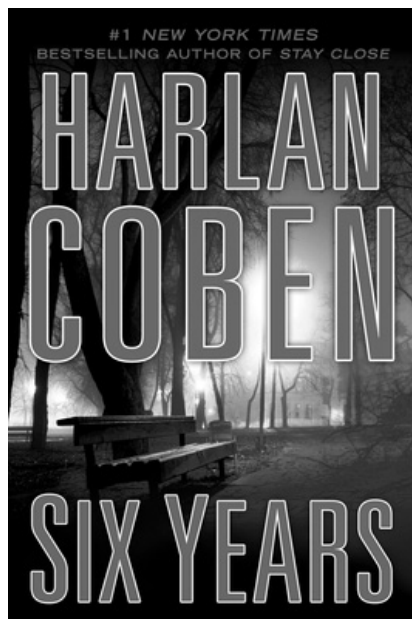
For six years, Jake Fisher has been able to keep his promise to leave Natalie alone. Yet in these six years, he was not able to get rid of nor suppress his feelings for her. After Natalie's husband dies, Jake decides to find her and that's where the drama begins.

The novel completely captivated me, I couldn't stop reading until I finished it. Even though the plot is not easy to follow and the book is not one to relax with, the author's style of writing is smooth and fluent. However, it is written mysteriously and it makes your blood run cold.

Language is fairly simple and you won't find yourself lost. The suspension and even less expected plot twists made *Six Years* certainly the best thriller I have ever read. It doesn't matter how carefully you read and how intensively you think about it, I am 100% sure the end will surprise you. The novel's love story is not a cliché one and the book does not revolve it.

The main character is truly a lovable one. Although Jake's a lovesick puppy for Natalie, the author managed not to express his own feelings and experiences through the character. Therefore the character seems much more realistic. He's intelligent and charming at the same time, but still humane.

The only thing I did not like about the book was Natalie. In my opinion, she wasn't nearly as developed character as Jake was. The reader also did not see her in action. Most of the time she was just described by Jake. This was, however, the only thing I did not like about the book and I surely recommend reading it.

NENA MLYNÁRIKOVÁ

be the obvious choice for musicals, but when the scenes are not used to their true potential, a lot of the ‘meat’ of the story is left out, while we are forced to wait through the ‘long looks’ scenes and accept that the story around our two main characters ends up being, mostly, merely indicated.

While there were these deficiencies, the film is still worth watching (and very much so). The choreographies and music fit perfectly to the story and the camera work, together with marvellous scene sets, brings us to a world of wonders.

In my opinion, this film is bound to leave some ‘feels’ behind and if it does (which it certainly did in my case), you know that having spent your 2 hours 8 minutes this way was no waste of time.

LUCIA HALAMO VÁ

MUSIC

GORILLAZ – GORILLAZ (2001)

I came across this album a few days ago, when I was, once again, listening to millennial throwback playlists. Gorillaz as a band represents some of the best memories I have from my childhood. Maybe you also remember standing in front of TV, watching music channels all night long. A pretty reckless night for a kid, if you ask me. Long story short, their music can make you feel cool, and that is all we sometimes need.

Even though their genre could be defined as something between rock and hip-hop, all the al-

ternative sounds in the background make it really special. The music appears to be monotonous at first, but when you replay it once more, different beats pop up to its surface. I recommend this album to everyone. It shares many genres, styles, languages, approaches, but at the same time it manages to be calm and soothing – that's why you can listen to it while you study or fall asleep (those are two separate things). A little special thing about this UK band is their identities were hidden for quite a long time, masking themselves in the animated characters which starred in every video. Since this album came out, Gorillaz came a long way: they brought Laika back home, had some demon days, which revealed their D – sides, fell and visited the plastic beach. They then, sadly, broke up. However, the rumour is they are returning back sooner or later. Please, let it be sooner.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

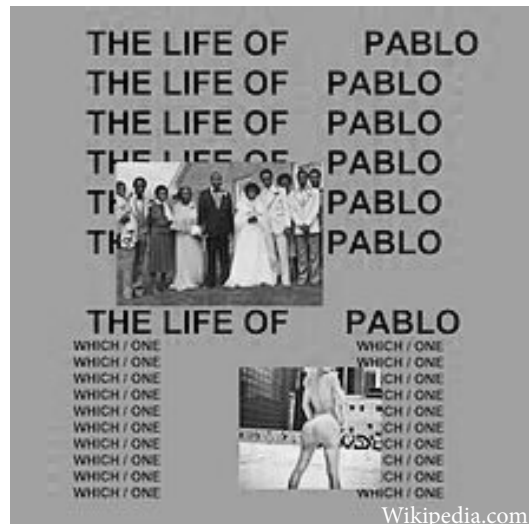
KANYE WEST – A LIFE OF PABLO (2016)

It doesn't matter if you love or hate Kanye, you can't argue the fact he's got a huge talent (not for drama only). A life of Pablo, his latest masterpiece, combines something from the previous ones: a little bit of perfect auto-tune, many great artists and bits to dance to. If you didn't know, Kanye likes to play with the instrument of the human voice, and you can see it more clearly in this album exactly (it's enough to try the first song – Ultralight beam, and you'll understand how).

This album is not just something you overheard in Urban Outfitters or laser basement parties. The legacy is much bigger. Some of the songs even contain references from the Bible. Who did you think Pablo was? A

Mexican shopkeeper near Kanye's mansion? You were wrong.

With A life of Pablo Kanye got closer to his other friends producing music not for radios, but for people who are ready for something new, experiments and new era in the music industry. He's not called by some the only philosopher of our century just for the fun of it. I advise you not to get disturbed by all the affairs circulating around some of the songs. Just enjoy one hour of energetic beats, and new twisted fictions, sick addictions. You learn about what Mary did in the club, who Kanye made famous, how not to sound like wolves and how Kanye loves Kanye. That's all we need, that's all we need.

Wikipedia.com

LUCIA MAGÁTHOVÁ

PORTRÉT DORIANA G.

Ako sa spoločnosť postaví k necenzurovanej, nemorálnej a vulgárnej adaptácii renomovaného románu Oscara Wilda? O kvalitách režiséra a autora dramatisácie diela Mariána Amslera nehovorí iba prestížne slovenské ocenenie Dossky, ktorého je držiteľom, ale aj kontroverzné spracovanie Portrétu Dorianu Graya pre divákov SKD v Martine. Ak teda od tejto inscenácie očakávate len tradičný divadelný zážitok, je vysoká pravdepodobnosť, že ho nenájdete. V štúdiu divadla vytvára silný zážitok odvážna adaptácia diela, ktorej dokonale pridržanie sa knižného originálu „narúšajú“ iba inovatívne moderné scénické prvky.

Daniel Žulčák, stvárňujúci hlavného hrdinu, divákovi ukazuje fascinujúci príbeh človeka, ktorý nestarne, no chradnutie jeho osobnosti a spočiatku čistej duše sa odzrkadľuje na jeho portréte. Predstavenie triezvo a priamo ukazuje realitu, pred ktorou zatvárame oči. O drogách či homosexualite však potrebujeme konečne začať bez cenzúry rozprávať. A práve martinský divadelný kolektív otvára tak priestor pre diskusiu aj o týchto tabu témach.

KATARÍNA KANDRIKOVÁ

Slovenské komorné divadlo Martin

Dopravná

slovart
vydavateľstvo najlepších kníh

**ROCKOVE
LETO**